

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5. Vtrum materia huius sacramenti sit vinum de vite.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

AD QVARTVM dicendum, q̄ quia fermentum habet aliquid corruptionis, & ex pane corrupto non potest confici hoc sacramentum (ut dictum est) * ideo magis attenditur circa panem differentia azy mi & fermentati, quam circa aquam baptismi, d̄fra calidi & frigidi: possit enim tanta esse corruptio fermenti, quod ex eo non possit confici sacramentum.

ARTICVLVS V.

Verum vinum vitis sit propria materia huius sacramenti.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur q̄ non sit propria materia huius sacramenti vinum vitis: sicut enim aqua est materia baptismi, ita uinum est materia huius sacramenti: sed

A totaliter corrupto non potest confici hoc sacm, ita nec de aceto. Potest tamen confici de uino accescenti, sicut & de pane, qui est in uia ad corruptionem: licet peccet conficiens, ut prius dictum est. * AD TERTIVM dicendum, q̄ agresta est in uia generationis: & ideo nondum habet speciem uini, & propter hoc de ea non potest confici hoc sacm. mustum autem iam habet speciem uini: nam eius dulcedo attestatur digestionem, quae est completio à naturali calore, ut d̄ in 4. Meteo. * & ideo de musto potest confici hoc sacm: non tñ debent uiae integræ huic sacro misceri: quia iam esset ibi aliquid præter uinum. Prohibetur etiam ne mustum statim expressum de uua, in calice offeratur: quia hoc est indecens propter impuritatem musti. Potest tamē in necessitate fieri: dicitur * enim ab eodem Iulio Papa, si necesse fuerit, botrus in calicem prematur.

ARTICVLVS VI.

Verum aqua sit uino permiscenda.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur q̄ aqua non sit uino permiscenda. Sacrificium n. Christi figuratum fuit per oblationem Melchisedech, qui Genes. 4. non legitur obtulisse, nisi panem & uinum, ergo uidetur quod in hoc sacramento non debeat adiungi aqua.

¶ 2. Præter. Diuersorum sacramentorum diuersæ sunt materiæ: sed aqua est materia baptismi, ergo non debet assumi ad materiam huius sacramenti.

¶ 3. Præter. Panis & uinum sunt materia huius sacramenti: sed panis nihil adiungitur, ergo nec uino debet aliquid adiungi.

SED CONTRA est, quod Alexand. * papa scribit: D In sacramentorum oblationibus, quæ inter missarum solennia Domino offeruntur, panis tantum & uinum aqua permixtum, in sacrificium offerantur.

RESPON. Dicendum, quod uino, quod offertur in hoc sacramento, debet aqua misceri. Primo quidem, propter institutionem: probabiliter enim creditur, quod Dominus hoc sacramentum instituerit in uino aqua permixto, secundum morem illius terræ. unde & Proverb. 9. dicitur, Bibite uinum, quod miscui uobis. Secundo, quia hoc conuenit representationi dominicæ passionis. unde dicitur Alex. Papa. Non debet in calice Domini aut uinum solum, aut aqua sola offerri: sed utrunque permixtum: quia utrunque ex latere eius in passione sua profluxisse legitur. Tertio, quia hoc conuenit ad significandum effectum huius sacramenti, qui est unio populi Christiani ad Christum: quia ut Iulius Papa dicit, uidemus in aqua populum intelligi, in uino uero ostendi sanguinem Christi, ergo cum in calice uino aqua miscetur, Christo populus adunatur. Quarto, quia hoc competit ad ultimum effectum huius sacramenti, qui est introitus ad uitam æternam, unde Amb. * dicit in lib. de sacramentis, redundat aqua in calicem, & salit in uitam æternam.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ sicut Amb. * dicit ibidem, sicut sacrificium Christi significatum est per oblationem Melchisedech, ita etiam significatum est per aquam, quæ in crebro fluxit de petra, secundum Tertiam Thomæ. GG 3 illud

Art. 3. huius q. ad 4. arg.

Art. 3. huius q. ad 4. arg.

Lib. 4. c. 2. primum a primo

Eod. loco in arg. citato. & h̄ de consec. dist. 2. c. cū omne crī mē, in med.

4. dist. 11. q. 2. r. 4. q. 1. c. 1. Corin. 11. lect. 6.

Alex. 1. f. epi. ad omnes si deles a medio illius, to. 4. Cōcil.

Alex. 1. f. epi. ad oēs orth. a medio illius tom. 1. Concil.

H̄ de esse. dist. 2. c. cū omne crī mē, circa med.

* Lib. 5. de sacramentis. c. 1. a medio. Eod. lib. 5. c. 1. to. 4.

Super Questionis septimæ s̄ma quartæ articuli quintum.

Nat. 5. memento supra ad. clorū & ap. p̄ca ad propositum, & uide uinum non esse consecrabilem: quia non conuenit uinum sub forma portabili: sed manducabili.

In quolibet aqua potest fieri baptismus: ergo in quolibet uino (puta malorum granatorum, uel mororum, aut huiusmodi) potest confici hoc sacm; præsertim cum in quibusdam terris, uites non crescant.

¶ Præter. Acetum est quædam species uini, quod de uite sumitur: ut Iulio. * dicit: sed de aceto non potest confici hoc sacm. ergo uidetur quod uinum uitis non sit propria materia huius sacramenti.

¶ Præter. Sicut de uite sumitur uinum depuratum, ita etiam agresta & mustum: sed de his non uidetur posse confici hoc sacm. secundum illud * quod in sexta synodo legitur, Didicimus, q̄ in quibusdam ecclesijs sacerdotes sacrificio oblationis coniungunt uuas, & sic simul utrumque populo dispensant: præcipimus igitur, ut nullus sacerdos hoc ulterius faciat. & Iulius Papa reprehendit quosdam, qui expressum uinum in sacramento dominici calicis, offerunt: ergo uidetur quod uinum uitis non sit propria materia huius sacramenti.

SED CONTRA est, quod sicut Dominus se comparauit grano frumenti, ita etiam se comparauit uiti, dicens Ioan. 15. ego sum uitis uera: sed solus panis de frumento, est materia huius sacramenti, ut dictum est. * ergo solum uinum de uite, est propria materia huius sacramenti.

RESPON. Dicendum, quod de solo uino uitis potest confici hoc sacm. Primo quidem, propter institutionem Christi, qui in uino uitis hoc sacm instituit, ut patet ex eo qd̄ ipse dicit Matth. 26. circa institutionem huius sacramenti, nõ bibam amodo de hoc genimine uitis. Secundo, quia sicut dictum est, * ad materiam sacramentorum assumitur id, quod proprie & communiter habet talem speciem. Proprie autem uinum dicitur, quod de uite sumitur: alij uero liquores, uinũ dicuntur, secundum quandam similitudinem ad uinum uitis. Tertio, quia uinum uitis magis competit ad effectum huius sacramenti, qui est spiritualis lætitia: quia scriptum est, quod uinum lætificat cor hominis.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod illi liquores non dicuntur proprie uinum, sed secundum similitudinem. Potest autem uerum uinum ad terras illas deferri, in quibus uites non cresunt, quantum sufficit ad hoc sacm.

AD SECVNDVM dicendum, quod uinum fit acetum per corruptionem: unde non fit reuertus de aceto in uinum, ut d̄ 8. Meta. * & ideo sicut de pane